

(1933 - 2020)

SELAHATTİN AKYIL

SELAHATTİN AKYIL Ağabey 1933 Van doğumludur. Risale-i Nurları 1953'te Vanlı rahmetli Molla Hamit Ağabey vesilesiyle tanımıştır. Birincisi 1956'da olmak üzere çok kere Üstad Bediüzzaman hazretlerini ziyaret etmiştir. Van'da Çaycı Emin Ağabeyle de yakın dostlukları olmuş. Selahattin Akyil yirmiye yakın hapis, mahkeme veya nezaret görmüş bir kahraman... Bir zamanlar geleneksel Bediüzzaman Van Mevlidi, Selahaddin Akyil adı ile gazetelere ilan verilerek duyurulurdu.

Şimdi İzmir'de ikamet etmektedir. İlerlemiş yaşına rağmen hizmet heyecanını ve şevkini daima muhafaza ediyor. Oğulları Said ve Zübeyir ile beraber müteahhitlik yapan ağabeyimiz, yaptığı inşaatlarda birer "Ders-hane-i Nuriye" açılmasına da vesile olmaktadır.

Selahattin Akyil Ağabey hatıralarını anlattı, biz de kaydettik:

RİSALE-İ NURLARI MOLLA HAMİT TANITTI

"Kitap okumaya çok meraklıyım. Daha sonraları dinî kitaplar okumaya başladım, fakat tam tatmin olmadım. Sonra Peygamberimizin (a.s.m.) hayatını okudum, okuduktan sonra Peygamberimizi (a.s.m.) rüya da gördüm. Kısa bir zaman sonra da Risale-i Nurları tanıdım.

"Sene 1953... Vanlı Molla Hamit Ağabey tanıttı bana nurları. İlk defa da Elhüccetü'z-Zehra risalesini verdi. O zaman daktilo yazısıyla yazıldığından büyük ebattı. Baştan anlayamadım, ağır geldi ama o kitap hiç elimden düşmedi. Sonra Bolu'ya askere gittim. Bayram izni zamanında herkes memleketine giderken ben yakın diye Adapazarı'na tanıdık bir otelcinin yanına gittim.

"Orada kitapevlerini gezerken baktım Üstad'ın yeğeniyle beraber resmi bulunan Eşref Edip'in Tarihçe-i Hayat'ı... Aldım, otelciyle okumaya başladık. Baktım otelcinin çok hoşuna gitti. Bana, 'Sen bu kitabı bana ver, sen yenisini alırsın' dedi. O zaman 2,5 liraydı. Otelci bir başkasına okumuş, onun da hoşuna gitmiş, öğretmen olan kızına vermek için isteyince o kitabı da verdim. Sonra onlara satılan yeri gösterdim.

"Ben istihkâmda telsizci idim. Haftada iki defa telsiz dersi verirlerdi askerlere. Bu sefer telsizi bırakıp risale okumaya başladım. Bir keresinde subay yakaladı, fakat müsamaha gösterdi, bir şey demedi.

SÖZLER MECMUASI ÇIKARSA VAN'A GELECEĞİM

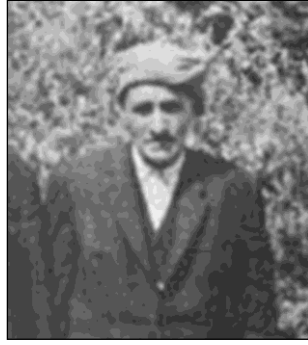
"Sene 1955... Askerlikten tezkereyi alınca Üstad'ı ziyaret edeyim dedim ve doğru Isparta'ya... O zaman yeni askerlikten çıktığımdan başım tıraşlı idi, şapka giymiştim. Bana, 'Üstad şapkalı kabul etmez' dediler. Ben de hemen şapkayı attım. Fakat başka bir yere gittiğinden Üstad'la görüşmeden ayrıldım Isparta'dan. Oradan Van'a geçtim.

"1956 senesinde Üstad'ı görmek için tekrar Isparta'ya geldim. Sözler mecmuası matbaada idi. Ziyaretimde Üstad dedi ki: 'Sözler mecmuası çıkarsa Van'a geleceğim.' Sonra Van'daki eski talebelerini sordu. '(Çaycı) Emin için ben çok merak ediyorum, O İran'a gidecekmiş; niye İran'a gidecek, gitmesin!' dedi. Ben Van'a geldiğimde Cahit Ünsal'a Çaycı Emin'i sordum, çünkü daha tanıımıyordum. 'Ben senin dükkânına getiririm, şimdi köydedir. Hem ona burada Yemen demeyince tanımazlar. Üstad, Emin dermiş ona' dedi. Artık Çaycı Emin ağabeyle tanıştıktan sonra yakasını bırakmadık. Sabahlara kadar beraber olurduk, hatıralar anlatırdı.

ÜSTAD'I KASTAMONU'DA MEHMET FEYZİ GEZDİRDİ

"Çaycı Emin Ağabeyden bir hatıra anlatayım:

"Üstad Nasrullah Camii'nin önündeki çeşmenin başında idi. Yanına yaklaştım. Ben Kürtçe konuşunca: 'Benimle Kürtçe konuşma, takibat altındayım!' deyince ben ayrıldım. Ama aynı şekilde bir başka gün takip ettiğimde yine çeşmenin başında oturmuş buldum Üstad'ı... Türkçe 'Memleket neresi?' dedim.

Çaycı Emin Ağabey

Böylece tanıştık. ‘Ben de Vanlıyım, karakolun üstünde kalıyorum’ dedi. Üç tane altın verdi, ‘Karakola gel, yatağımı sana satayım’ dedi.

‘Karakola gittiğimde polislerin yanında Üstad 25 yorgana mecediye istedi. Ben de 20 mecediye verdim pazarlıkta. Polisler ‘Yirmi beş mecediye olsun’ dediler, Üstad’tan yana oldular. Çıkardım parayı... Üstad: ‘Ben parayı ne yapayım! Sana bunu kiraya vereyim, ben sana pusula gönderdiğimde yumurta gibi şeyler alırsın’ dedi. Artık Üstad bekçiyle pusula gönderip benimle görüşme imkânı sağlamış oluyordu. Maksat alış verişi değil, benim vasıtamla insanlarla irtibatı temin etmektir.

‘Sonra karakolun karşısında bir ev bulduk ve Üstad oraya taşındı. Bu şekilde Mehmet Feyzi Efendi ve diğerlerini bu eve getirip tanıştırmış oldum. Hatta Mehmet Feyzi Efendi’yi getirdiğimde Üstad yeminle kabul etti. Malum, hoca ya... Risaleleri itiraz etmeyecek şekilde kabul etti. Üstad ata bindi, ipini Mehmet Feyzi Efendi’nin eline verdi ve Kastamonu’da öyle gezdiler. Mehmet Feyzi Efendi’yi Kastamonulular çok büyük zat olarak bilirlerdi. İnsanlar: ‘Kalaycı Mehmet Efendi’ye Bak... Kürt hocayı gezdiriyor...’ dedikçe; Mehmet Feyzi Ağabey: ‘Sanki dünya başıma yıkılıyordu’ dermiş.

‘Çaycı Emin Ağabey çok mübarek bir insandı. 1967 senesinde vefat etmeden geldi, bizi hapishanede ziyaret etti. Çok üzgün vaziyette ayrılmıştı. O gün söylemiş; ‘bizim musibetimizi kendi üzerine almak’ istemiş. Malum araba alev aldı, yanarak vefat etti ve şehit oldu.

RÜŞDÜ EFENDİ BAYRAMLAŞSIN SİZİNLE

‘Üstad bir iş için gelinmeyince ziyareti kabul etmiyordu. ‘Benim için gelmişseniz gelmeyin!’ diyordu. Ben de bizim dükkân çeşidine gitmediği halde, ayakkabı almaya başladım Isparta’dan... Maksadım rahatlıkla gidip gelip, Üstad’la görüşmektir. Ayakkabılar ancak yol paramı çıkartıyordu. Üstad iş için geldiğimden ve hemşerisi olduğumdan dolayı beni kabul ediyordu.

‘Bir keresinde Adıyaman Mal Müdürü gelmişti, bir hafta beklediği halde görüşmeden üzüntü içinde geri döndü. O zaman içimizde bir aşk vardı. ‘Üstad’tan önce kimseyle bayramlaşmam’ diye atladım otobüse, iki gün önceden Isparta’ya geldim. Sene 1956... Nuri Benli’nin oteline gittim. Kastamonu’dan, İnebolu’dan telefonlar geldi, ‘Üstad’la bayramlaşmak için geleceğiz’ diye... Üstad ‘hizmetlerine baksınlar’ diye müsaade etmiyordu.

‘Bayram namazından sonra Üstad’la bayramlaşacağız diye toplandık... Fakat Üstad: ‘Rüşdü (Çakın) Efendi’yi vekil ettim, sizinle bayramlaşsın’ dedi. İşte Üstad böyle şahsına ehemmiyet verilmesini istemeyen bir insandı. O gün arabası çalışmamıştı, biz iteleyerek çalıştırdık. Üstad’ın üzerinde yorgan katlı idi, arabaya bindi, iki eliyle bizleri selâmladı. Biz de memleketimize döndük.

RİSALE-İ NUR’A PERDE OLMAMAK İÇİN ALLAH SESİMİ KESTİ

‘Üstad’la son görüşmemiz, 1960’ta vefatından bir ay evvel oldu. Ben İzmir’e gelmiştim, İzmir’de mahkeme vardı. Rahmetli Av. Bekir Bey ile Av. Necdet Doğanata girmişti. Mahkeme çok şiddetli geçti. Gençlik Rehberi ve Tesettür Risalesi mahkemesiydi. Savcı: ‘Gençlik Rehberi ve Tesettür risalesi rejim aleyhindedir, onun için mahkeme gizli yapılmalıdır’ deyince Bekir Berk Ağabey kalktı: ‘Gizlilik, komünistlik ve despota işidir. Demokratik nizamla idare edilen yerlerde gizlilik karanlığı olamaz. Biz efkâr-ı umumiye aydınlığında hesap vermek istiyoruz’ dedi.

‘Gizlilik kararından dolayı Bekir Berk ve Necdet Doğanata mahkemeden çekildiler, ‘İstedığınız gibi yapın!’ dediler. Mahkeme ortada kalınca hâkimler tekrar görüştüler, serbest olunca hâkimin biri çekildi. Sanki harp yapıyordu. O zaman ben İstanbul’dan Şuâlar kitabını almıştım, birini Necdet Doğanata istedi ona verdim.

İzmir’den dönüşte Emirdağ’da olan Üstad’ı ziyaret ettim. Osman Çalışkan dükkânda idi, ‘Üstad burada’ dedi. Üstad’ın ziyaretine gittim. Hz. Üstad: ‘Kardeşim! Risale-i Nur’a perde yapmamak için, Allah benim se-

simi de kesti... Bütün müşkülleri Risale-i Nur halletmiş...' dedi. Bizzat bana şunu söyledi: 'Bak kardeşim! Şeyh Fehim'i ben yanıma almışım. Çocuklarına selâm söyle, Onun için merak etmesinler. Camilerde, vaazlarda Risale-i Nur okusunlar' dedi. Onun torunu o zaman Van müftüsüydü. Üstad böyle yanıma aldım deyince, ben Üstad'ın yanına baktım safça... Şeyh Fehim'in adı Tarihçe-i Hayat'ta geçer.¹

"Sonra ben Van'a geri döndüm. Müftüye gittim: 'Üstad'ın selâmı var, camilerde vaazlarda Risale-i Nur okusun diyor' dedim. 'Benim başım üstüne' dedi ve tâ ihtilâla (1960) kadar Erek Camii'nde okudu. Üstad bana: 'Ben seninle oraya geleceğim. İstiyorum ki seni de yanıma alayım ama diyecekler ki: Bak hemşerisini yanına aldı. Sen benim vekilimsin, git oradaki kardeşlere söyle, risaleleri okusunlar' dedi.

Geleneksel Van Bediüzzaman Mevlitlerine Selahaddin Akyıl adına gazetelere ilan verilerek davet yapılırdı

BERE TAKTIĞIM İÇİN NEZARETE ALDILAR

"Ben Üstad'tan ayrılırken, 'Benimle görüşüğünü söyleme!' dedi. İçimden, Allah, Allah! Üstad niye böyle dedi? diye düşünmeye başladım. Sonra geldik Tatvan'a... Benim başımda bere vardı. Polisin biri geldi 'Çıkart bereyi!' dedi, çekti aldı. Hava da soğuk, şubat ayı... Gittim namaz kıldım, bere yine başımda kaldı. Tekrar aynı polis: 'Niye başına tekrar bereyi koydun?' dedi, beni karakola götürdü. Bir sürü ifadeden sonra beni nezarete attılar. Namazıma mâni olmak istediler. Kendi aralarında da münakaşa ettiler. Birisi geldi 'Gel kardeşim, kıl namazını' dedi. Onlar münakaşa edinceye kadar ben namazımı bitirmiş oldum. O gece nezarete kaldım.

Desem ki: Otelden paltomu alacağım, olmayacak... Çünkü kitaplar var, bir şey söyleyemedim. Ertesi gün öğleyin mahkemeye çıktım. 'Okuyor musun risaleleri?' dediler. 'Okuyorum' dedim. Neyse çeşitli sorulardan sonra tahliye oldum... İki vagon portakal almıştım. Yolda portakalların bir kısmı çürüdüğü halde, piyasada hiç portakal olmadığından o portakallar büyük bir para kazandırdı bize...

ÜSTAD'IN CENAZESİNDE BULUNDUM

"Üstad'ın cenazesinde bulundum. Bir ay önce İzmir dönüşünde Emirdağ'da Üstad: 'Sen git, ben geleceğim' demişti ya... Bir telgraf geldi... Nihat kardeş vardı... Baktık ağlaya ağlaya 'Evimiz yıkıldı!' diye geliyor. 'Üstad ahirete gitti!' dedi. Ben 'Zaten olacaktı, şimdi ne yapacağımıza bakalım' dedim. Bir otobüs tuttuk, teravih namazını kılıp yola çıktık. Erciş yolundan gittik, ertesi akşam teravih namazı vaktinde Urfa'ya vardık. Üstad'ı cuma günü kaldıracaklardı, fakat çok kalabalık olacak diye bir gün evvel kaldırdılar. Biz vardık, tam telkin okunuyordu. Çok kalabalıktı. Türkiye'nin her yerinden gelenler vardı. Otellerde hiç yer yoktu. Urfalılar çok cömertlik gösterdiler, yoksa millet perişan olacaktı. Hoparlör devamlı söylüyordu... Mesela: 'Ulu Cami'de 500 kişi iftar, falan camide 300 kişi iftar...' diye. Urfalılar gelip herkesi evlerine davet ediyorlar, götürüyorlardı. Hiç sıkıntı çekilmedi. Üstad'ı defnettikten sonra "Ne yapacağız?" diye toplandık. Avukat Necdet Doğana orada çok güzel konuştu. Bizim Risale-i Nur'a bağlı olduğumuzu çok güzel dile getirdi. Sonra, 'Urfa'da her sene mevlit okunsun, her sene orada toplanalım' diye konuşuldu. Hakikaten o gün kararlaştırılan mevlit bugün hâlâ devam ediyor.

BANA İFTİRA ATAN BAŞCAVUŞ YALNIZ KALMIŞTI

"Üstad'ın vefatından iki ay sonra 27 Mayıs 1960 ihtilâl oldu. Yine bizi şikâyet ettiler. İhtilâlmın beşinci günü mahkemeye gittik. Ben dükkâna Risale-i Nur'dan vecizeler asmıştım. Bir başçavuş iftira etti. Güya ben demi-

¹ "Molla Said, Şark'ın büyük ulema ve meşayihinden olan Seyyid Nur Mehmet, Şeyh Abdurrahman-ı Tağî, Şeyh Fehim ve Şeyh Mehmet Küfrevî gibi zevat-ı âliyenin her birisinden ilm-i irfan hususunda ayrı ayrı derslere nail olduğundan, onları fevkalâde severdi." (Tarihçe-i Hayat, 47)

şim ki: ‘Müslümanların başına gâvurlar geçti!’ Bir de baktım mahkemeden celp geldi. Bir gün bile bekletmeden aynı günün öğleden sonrası mahkemeye çağırıldılar. Şaşırılmışım ben...

“Benim dükkân komşularımı şahit göstermişler. Onları çağırıldılar. ‘Ben böyle bir şey demedim’ deyince, hâkim: ‘Peki bu Başçavuşun sana bir düşmanlığı var mı?’ dedi. Ben: ‘Bediüzzaman’ın kitaplarını okuyorum, onlardan dükkânıma vecizeler asmışım. Muhakkak ki bunu hazmedemedi, böyle iftira etti. Risale okuyor diye şikâyet etseydi, daha iyi olurdu’ dedim. Şahitler de: ‘Biz de duymadık’ dediler. Adam da ortada kaldı. Halk da doldurmuştu mahkemeyi ve hükümet binasının karşısını... Herhalde savcı imanlı bir adamdı, iftiracı Çavuşa ağzına ne geldiye söyledi. Sonra açtı kollu telefonu paşaya: ‘Paşam gönderdiğiniz adamlar vatandaşa iftira ediyor, işte karşımda duruyor!’ dedi. Elhamdülillah oradan da beraatla tahliye olduk. Çıkınca baktım gördüm ki Paşa, cipleri peş peşe gönderiyor. Dört-beş cip geldi.

YAZ! BAK BİZE DE PROPAGANDA YAPIYOR

“Üstad’ın vefatından sonra da mahkemelerimiz oldu. Mesela Konya’da ‘Bediü’l-Beyan’ diye dergi çıkaran Mustafa Kırıkçı, bana da gönderiyordu. Savcı dükkânda arama yaptırdı, 50 tane dergi buldu. ‘Bu adam kitapçı değil, 50 taneyi ne yapıyor?’ diye mahkemeye götürdü beni. Giderken polisler bize acımaya başladı. Ben de: ‘Dışarıda vakit bulamıyoruz, bilmediklerimizi Medrese-i Yusufiye’de öğreniriz’ dedim. Polislerden birisinin hoşuna gitti: ‘Peki, bu kitapları nereden alırsız?’ dedi. ‘Kolay, buluruz!’ dedim. Komiser, polise: ‘Konuşmayın bununla! Bunlar akşama kadar Arapça ilim öğreniyorlar, biz bunlarla baş edemeyiz’ diye kızdı.

Emniyet müdürü: ‘Siz bu zata peygamber mi diyorsunuz?’ dedi. ‘Hâşâ! Hz. Muhammed (asv) son peygamberdir. Ama ‘Benim ümmetimin âlimleri, Beni İsrail’in peygamberleri gibidir’ diye hadis var dedim. Bunu deyince Emniyet Müdürü: ‘Yaz! Bak bize de propaganda yapıyor’ dedi.

BÜTÜN MAHPUSLAR NAMAZA BAŞLAMIŞTI

“Hakkımda yirmiyeye yakın mahkeme açıldı. Elhamdülillah hiçbirinden ceza almadık, hepsinden beraat ettik. Van’da 1967’de yedi ay hapiste kaldık. Mahkeme yedi sene devam etti, yine beraat ettik. Rahmetli Avukat Bekir Berk Ağabey devamlı gelirdi.

“1973’te evimiz medrese (hapishane) idi. Yedi buçuk ay hapiste kaldık, yine beraat ettik. Hapse girdiğimde mahkûmlar soruyor, ben de cevap veriyordum. Bir gün başka bir koğuşa girmiştim. Baktım kapıyı dışarıdan kilitlediler. ‘Yahu burada kaldık!’ dedimse de, kaldım... Sabaha kadar konuştuk adamlarla... Hapishanede komünistler de vardı. ‘Bunlar burada da rahat durmuyor!’ diye bizi şikâyet ettiler. Baktım polisler, gardiyanlar bizim koğuştaki arama yapacaklar, yaptılar. Kitapları aldılar ve ikinci bir mahkeme, hapishanenin içinde açıldı. Ama bu sefer Ankara’ya bilirkişiye gitti, öteki İstanbul’a gitmişti. Ankara müspet rapor göndermiş, hemen tahliyemize sebep oldu.

“Elhamdülillah bizim koğuştaki namazını kılan iki kişi vardı, sonra herkes namaza başladı. Sonra bizi öteki birime verdiler. Koğuşumdaki mahpuslar, bizi vermemek için isyan ettiler. ‘Kardeşim isyanla bu iş olmaz!’ dedimse de ikna edemedim. Gittim yattım... Sonra hatalarını anlayıp isyandan vazgeçtiler. Öteki bölümde de devam ettik hizmete... Bu sefer mescit diye yer ayırmışlar, fakat açmamışlar. Beni üçüncü olarak oraya tecrit olarak (tek başıma) gönderdiler. Ben dedim: ‘Madem burası mescit yeridir, serelim mescit gibi...’ Kabul etmediler, ama biz kendimiz yaptık. Herkes de namaz kılmak için gelmeye başladı. Bu şekilde yirmiyeye yakın mahkeme ve hapislerde hep hizmet oldu, hiç korkmadım...

ÇIKART DEFTERİNİ BİZİ DE NURCULUĞA KAYDET!

“Bazen hapishanenin yarısı Nurcu oluyordu. Hapishanede bir gün baktım iki adam peşimden koşuyor! Dediler: ‘Hoca, çıkart defterini bizi de yaz!’ ‘Ne yazayım?’ dedim. ‘Bizi nurculuğa kaydet’ dediler. ‘Bunun kaydı yoktur, bunun kaydı bu kitapları okumaktır’ diye cebimdeki Ramazan Risalesi’ni gösterdim. ‘Bak koğuştaki ders yapıyoruz, gel sen de dinle, bunun kaydı yoktur’ dedim.

Bizden önce isyan olmuş hapishanede... Hüsamettin diye birisi vardı... ‘Savcı gelsin, biz kimseyi dinlemiyoruz!’ demişler. Onun lâkabı ‘Savcı’ idi, kendi ismiyle kimse bilmez. O da sonra Nurcu oldu elhamdülillah. Bir seferinde ona: ‘Ben mahkemeye çıkacağım, öğle namazını sen kıldır’ dedim. O da sarığı sarmış, cübbeyi giymiş, tesbihat yapıyor. O sırada hapishanenin savcısı geliyor: ‘Bu hoca nereden geldi yahu!’ diye soruyor. Gardiyanlar: ‘O hoca değil, mahkûmdur’ diyorlar. ‘Suçu ne?’ ‘Gasptır’ deyince adam şaşırıyor.”